

Tussen spel en sport: de geschiedenis van tennis

» Daniël Rewijk

» Theo Bollerman (tennishistoricus)

Het tennisblad uit het Sportalbum 1898, waarin de Nederlandse sport zich presenteerde aan koningin Wilhelmina.

Tennis is stokoud, maar ook vrij nieuw. Het woord tennis kan herleid worden tot het Latijnse werkwoord *tenere*, dat letterlijk 'houden' betekent. Etymologen wijzen op het Franse woord *tenez*, gebiedende wijs voor 'houd hem!' Het gebruik om de ontvanger te waarschuwen dat de opslag gaat plaatsvinden wordt nog steeds toegepast bij het Baskische pelota.

Overal in Europa werd vanaf de renaissanceetijd gespeeld met rackets, ballen en een net in het midden. In Engeland heette deze sport *tennis*, in Frankrijk *jeu de paume*, Italianen speelden *Giocco della pallacorda* en in de Nederlanden ging het om dakjeskaatsen. Deze oudere spelvarianten zijn beschreven door Cees de Bondt in zijn standaardwerk *Heeft yemant lust met bal, of met reket te spelen...?* Men speelde op een ommuurde baan ter grootte van een tegenwoordige tennisbaan met aan drie kanten lage galerijen met een schuin dakje. De kenmerkende puntentelling (15-0, 30-0, etc.) stamt ook uit die tijd. Deze sport bestaat nog altijd onder de naam *real tennis*.

Het huidige *lawn tennis* is een uitvinding van de ondernemende Britse majoor Walter Wingfield, die in februari 1874 het patent verwierf voor zijn balspel *sphairistikè*. Tennisspelers van de Marylebone Cricket Club pasten Wingfields ongelukkige spelregels en baanformaat aan voor het spelen van wedstrijdtennis. Op het eerste toernooi in 1877 van de All England Lawn Tennis and Croquet Club op Wimbledon werden deze regels gebruikt. De verspreiding van Wingfields handzame tennisspel ging razendsnel, omdat met de aankoop van één kist overal een tennisbaan kon worden aangelegd. Het werd ook snel populair omdat op besloten tennisbanen tijdens zogenaamde *garden parties* jongens en meisjes elkaar konden ontmoeten en met elkaar konden flirten. Tennis was uniek omdat het 'elegante' spel geschikt werd geacht voor zowel man als vrouw. De opkomst van dit moderne tennis is beschreven door de Duitse cultuurhistoricus Heiner Gillmeister in *Tennis: A cultural history*.

Wanneer kwam *lawn tennis* naar Nederland? Er zijn in de nalatenschap van de familie De Beaufort originele Wingfield-rackets gevonden, die na 1876 niet meer werden gefabriceerd. Dit duidt op introductie van het spel rond die tijd op de buitenplaatsen van een Nederlandse notabelfamilie met Engelse contacten. De eerste clubs werden opgericht in de vroege jaren tachtig. Zo ontvingen de cricketjongens van Utile Dulci in Deventer in 1884 een vaandel van de meisjes van tennisclub Graciousness. De oudste nog bestaande club is de Haarlemsche LawnTennis Club uit 1885.

In de jaren hierna werden in plaatsen als Haarlem, Den Haag, Rotterdam en Wijk aan Zee toernooien georganiseerd waar spelers en speelsters uit adel en patriciaat op de baan verschenen. Gras bleef een geliefde ondergrond, maar was wel vaak van slechte kwaliteit, onderhoudsgevoelig en daarom duur. Wedstrijden in Haarlem in 1886 werden zodoende op grindbanen gespeeld en Wijk aan Zee kende enkele banen van asfalt. Vanaf 1920 kwamen de eerste gravelbanen in gebruik.

Adellijke namen als Van Lennep, Van Tuyl van Serooskerken, Van Brienen van de Grootte Lindt en Boreel kwamen veelvuldig voor in de verslagen. Voor deze *jeunesse dorée* was het spel belangrijk, maar de gezelligheid en feestelijkheid eromheen evenzeer. Zo schreef het oudste sporttijdschrift in ons land, *De Nederlandsche Sport*, in oktober 1887 over een tennistoernooi van de Haarlemsche LTC: “Na den afloop vereenigde men zich aan een diner in het Hôtel Funckler terwijl het feest met een bal eindigde, waar men nog lang gezellig bijeen bleef en de afspraken werden gemaakt om zich als ware *sportsmen en sportswomen*, den volgenden morgen vroeg aan het station te vereenigen teneinde de races te Breda bij te wonen.”

Na deze eerste introductie in notabele kringen volgde in de laatste jaren van de negentiende eeuw ook de middenklasse. Vooral scholieren in kleinere gemeenschappen, die een minder stringente sociale distinctie kenden, vonden elkaar in tennisclubs. Ook de dochter van de slager wist zo de weg naar de tennisbaan te vinden.

1.1 KNLTB

In 1899 richtte een groepje notabelen onder leiding van Carel Ridder van Rappard de Nederlandsche Lawn Tennis Bond op. De eerste voorzitter werd de Haarlemmer Teding van Berkhout. Deze organisatie stelde reglementen op die een einde moesten maken aan de grote verscheidenheid in baanafmetingen en nethoogtes en maakte vervolgens officiële nationale kampioenschappen en een clubcompetitie mogelijk. Ook trad de bond later op om internationale ontmoetingen te arrangeren.

Na een enthousiast begin van de competitie – de Leidse LTC won het eerste clubkampioenschap in 1900 – kende de bond een moeizaam decennium door gebrek aan belangstelling bij spelers en clubs. Het clubleven was in zichzelf gekeerd en de behoefte aan competitie met andere clubs leefde slechts bij een enkeling. Dit veranderde na het aantreden van voorzitter jhr. Jan Feith in 1911. Als voorzitter van de Hilversumse LTC had hij ervaren hoe een vereni-

ging tot bloei te brengen. Met deze kennis blies hij de tennisbond nieuw leven in. Van essentieel belang achtte hij de aankleding en de inbedding van competitie en toernooien. Met het organiseren van allerlei evenementen zoals diners, bal-dansants en toneelopvoeringen slaagde hij erin tijdens nationale kampioenschappen de sfeer en genoeglijkheid van de oude toernooien op te roepen. Elke avond viel er iets te beleven. Tennis alleen was niet voldoende, ook de innerlijke mens diende

verzorgd te worden, of dat nu middels een maaltijd of een intellectuele uitdaging plaatsvond. Vanaf 1912 werd de clubcompetitie – die slechts één keer gehouden was – in ere hersteld. Met deze maatregelen kreeg het bondslidmaatschap toegevoegde waarde en de bond had zijn bestaansrecht terug. Om dit zichtbaar te maken besloot het bestuur ook jaarboeken uit te geven. Het eerste boek verscheen in 1914 en bevatte voor de tennisspeler alle denkbare nuttige informatie alsmede prozastukken en gedichten. De levendige competitie tussen clubs werkte stimulerend op de groei van het aantal bij de bond aangesloten verenigingen. Voor clubjes die slechts onderling wilden spelen was het bondslidmaatschap immers een extra uitgave zonder dat er iets voor terug leek te komen. In 1914 waren er 65 aangesloten verenigingen en in 1917 was dat aantal bijna verdubbeld naar 113. Het beleid van Jan Feith was succesvol gebleken.

Wimbledon had vroeger een heel andere uitstraling.

1.2 Davis Cup

Inmiddels was ook het niveau van de beste spelers in het land zo sterk ontwikkeld dat zij zich internationaal konden meten. De grote sporttentoonstelling van 1892 in Scheveningen kan worden beschouwd als het begin van internationaal tennis in Nederland. De Nederlandse spelers konden niet tippen aan de buitenlandse deelnemers. Vooral de leden van de HLTC Leimonias, dat in 1887 was opgericht, trokken zich dat aan. Hun doelstelling was ambitieus – zo goed mogelijk tennis spelen – en leidde ook snel tot resultaten. Rond de eeuwwisseling kwamen de landskampioenen erg vaak voort uit de gelederen van deze Haagse club. De Hilversummer Kick van Lennep verhuisde zelfs naar Den Haag om zo veel mogelijk met spelers van zijn eigen niveau te kunnen oefenen. Aan het bijzondere Haagse tennisleven wijdde het Haags Historisch Museum in 2003 een tentoonstelling, waarvoor Theo Bollerman de catalogus schreef: *Gravel & gras: witte tenniskleding verplicht*.

Het verblijf tijdens de Eerste Wereldoorlog van duizenden geïnterneerde Engelse en Duitse militaire krijgsgevangenen en een miljoen Belgische vluchtelingen in Nederland gaf de

Nederlandse sport een impuls. Met de Engelsen begon een uitwisseling op het gebied van rugby, golf, voetbal en boksen, terwijl de Vlamingen actief waren in wielrennen en kaatsen. Ook de tennissport ontwikkelde zich als gevolg van de Grote Oorlog. In het najaar van 1917 arriveerde de Duitse toptennisser en Wimbledonfinalist Otto Froitzheim om in Rotterdam geïnterneerd te worden in het kader van een uitwisselingsovereenkomst. Hij had vanaf het begin van de oorlog gevangen gezeten in Engeland. Ogenblikkelijk werden tal van oefenwedstrijden georganiseerd. Terwijl Nederlandse tennisers zich verbeterden, onder de bezielende leiding van Leimonias-president Gerard Scheurleer, raakten andere landen hun beste spelers juist kwijt. Zo overleed viervoudig Wimbledonkampioen Anthony Wilding in mei 1915 door de inslag van een mortiergranaat.

Nederlandse spelers als Van Lennep, Diemer Kool en Scheurleer, allen van Leimonias, waren overtuigd geraakt van hun kansen op internationaal niveau. In 1920 nam Nederland deel aan het toernooi om de Davis Cup. De Amerikaanse student Dwight Davis had in 1900 een fraaie zilveren beker uitgelooft als wisselprijs voor een landentoernooi, waar aanvankelijk alleen de Verenigde Staten en Engeland aan meededen. De Nederlandse tennisers hadden al jaren de bescheiden successen van België in het toernooi – onder leiding van graaf Paul de Borman – gadegeslagen. Nu was het de beurt aan de Nederlanders. In de eerste ronde kwam het sterker geachte Zuid-Afrika op bezoek in Arnhem. Op het fraaie tennispark Klarenbeek boekte het Nederlandse team een sensationele overwinning. In één klap had Nederland naam gemaakt als tennisheld. Omdat de tegenstander in de volgende ronde, Canada, de verre reis naar Nederland niet wilde maken, stond ons land door een walk-over in de finale van het uitdagerstoernooi tegen de Verenigde Staten. Het toernooi om de Davis Cup is tot aan het begin van de jaren zeventig gespeeld als een challenge-round: de winnaar van het toernooi verkreeg het recht om de houder van de Cup uit te dagen. Zo stonden Van Lennep en Diemer Kool voor een ontmoeting met absolute wereldtopspelers als Bill Tilden en Bill Johnston. Van deze strijd zou echter niets terecht komen. De geplande datum viel samen met de nationale kampioenschappen, die voor het NLTB-bestuur belangrijker waren. De restaurants waren geboekt, de hotels gereserveerd en verplaatsen kon niet meer. Hieruit volgde de fatale beslissing om het team terug te trekken, de nationale kampioenschappen gingen voor. Er volgde een felle ruzie die publiekelijk werd uitgevochten in kranten en vergaderingen en die uiteindelijk het vertrek van Feith inluide. Dit conflict is de spanning die steeds tussen het toptennis en tennis als liefhebberij is blijven bestaan.

1.3 Gentlemen en oefenmeesters

Feith werd opgevolgd door Adolf Broese van Groenou, lid van Leimonias, die tot 1938 voorzitter zou blijven. Onder zijn voorzitterschap ontwikkelde het Nederlandse tennis zich zowel in de breedte als aan de top. Broese van Groenou ontwierp ook het logo van de bond, waarin opvallend genoeg iedere verwijzing ontbrak naar de sport die het moest verbeelden. De tulp, het enige

figuratieve beeldelement in het logo, volstond als symbool voor de Nederlandse tennisbond. Het beeldmerk is gebruikt tot de lancering van het nieuwe logo op het KNLTB Jaarcongres van 2015. De architect Broese van Groenou bemoeide zich intensief met de accommodaties. In 1926 verrees naar zijn ontwerp in Scheveningen het METS-tennisstadion. Het stadion werd geopend met een demonstratie-interland tegen de Verenigde Staten met Bill Tilden.

In Marlot, een nieuwe wijk op de rand van Wassenaar en Den Haag, werd daarna de eerste speciaal voor tennis bestemde hal gebouwd. Daarvoor werd in de winter her en der indoor gespeeld, zoals in het Amsterdamse Paleis voor Volksvlijt. Naast het Amsterdamse Olympisch Stadion werd eveneens een fraai houten stadion opgetrokken, dat de oorlog helaas niet heeft overleefd. De Olympische Spelen van 1928 in Amsterdam kenden overigens geen tennistoernooi. Na de Spelen van Parijs in 1924 had de internationale tenniskoepel ILTF de samenwerking met het IOC beëindigd. Vooral enkele dominante Amerikaanse tennisbestuurders waren ontevreden over de organisatie van de olympische wedstrijden. Pas in 1988 keerde de sport terug als volwaardig onderdeel op het olympisch programma met de beste betaalde spelers.

Toen de *roaring twenties* van het Nederlandse tennis ten einde liepen, was de sport zo populair geworden dat er een beroepsgroep van tennisleraren was ontstaan. In 1929 verenigden zij zich in de Bond van Tennis Oefenmeesters Nederland, die nu als Vereniging van Nederlandse Tennisleraren (VNT) de oudste sportberoepsvereniging van Nederland is. De organisatie had meer weg van een gilde dan van een vakbond: er kwam een minimumlestarief van 2,50 gulden, maar belangrijker lijkt de organisatie te zijn geweest voor de bewaking van kwaliteitsmaatstaven. Het beroep moest meer erkenning en aanzien verkrijgen, want het verdienen van geld met sport drukte een sociaal stigma op de trainers. Eenieder die oefenmeester wilde worden was voortaan verplicht om een examen af te leggen. Om het eigen meesterschap te vertonen organiseerden de tennisleraren jaarlijks een eigen nationaal kampioenschap. Tot laat in de jaren zestig waren de beste instructeurs – omdat zij met hun sport geld verdienden golden zij als professionals – sterker dan de topamateurs die Nederland internationaal vertegenwoordigden.

Voor de financiële crisis van 1929 boekten die Nederlandse amateurs nog aansprekende successen. Van Lennep en Diemer Kool wonnen bij de grote toernooien zoals Wimbledon en Parijs geregeld enkele rondes. Scheurleer had na een motorongeluk zijn been verloren en wijdde zich volledig aan het coachen, wat hij al sinds 1910 met grote deskundigheid deed. Aan het begin van de jaren twintig ontdekte Scheurleer een nieuwe pupil: Henk Timmer. Hij maakte zijn belofte waar en haalde in 1927 en 1929 bijvoorbeeld de kwartfinale van Wimbledon. De grootste tennishappening voor de oorlog speelde zich in 1925 af op de Casino-tennisbanen, in de duinen van Noordwijk. Het Nederlandse Davis Cup-team kwam uit tegen het Franse team ('de vier Muskietiers'), dat in het jaar daarvoor de Davis Cup had veroverd. Meer dan 5.000 mensen, onder wie leden van het koningshuis, bezochten de matches. Natuurlijk waren Borotra, Cochet, Brugnon en Lacoste te sterk, maar hun eervolle nederlaag maakte de Nederlandse spelers haast net zo beroemd als filmsterren. Na de crisis bleven grote successen uit. *Gentlemen*-tennisspelers, die van het familiekapitaal leefden, moesten ineens regulier werk zien te vinden. Geld voor nieuwe investeringen in tennisfaciliteiten was er evenmin.

In de loop van de jaren dertig kwam er steeds meer weerstand tegen de Haagse hegemonie in het nationale tennis. Dit uitte zich onder meer in de kritiek op de Haagse bondsvoorzitter Broese van Groenou aan het eind van de dertiger jaren. Hij was gevraagd zitting te nemen in het comité dat zich bezighield met de bouw van het nieuwe hoofdkwartier van de Volkerenbond in Genève. Men vond dat hij te veel weg was om adequaat opborrelende conflicten en ruzietjes aan te kunnen pakken. De machtsverhoudingen veranderden.

Deze machtsverschuiving werd weerspiegeld in de opkomst van sterke Amsterdamse spelers zoals Hans van Swol. Deze medicijnenstudent negeerde Scheurleers technische theorieën en ging zijn eigen gang. Zijn sterke karakter bracht hem tijdens de oorlog in moeilijkheden toen hij protesteerde tegen de gedwongen vernederlandsing van de tennisterminologie. Tijdens de Nederlandse kampioenschappen van 1942 vertaalde hij geregeld de Nederlandse score weer naar de Engelse. Toen hij weigerde met zijn oude partner Tod Hughan te dubbelen, omdat deze zich bij de NSB had aangesloten, werd hij voor het leven geschorst. De schorsing werd na de oorlog vanzelfsprekend tenietgedaan. Hij werd vervolgens nog twee maal Nederlands kampioen en bereikte nog vier keer de laatste zestien op Wimbledon.

1.4 Van isolement naar groei

In de jaren van wederopbouw na de oorlog zochten de leden van tennisclubs vooral gezelligheid en vertier in hun sport. Aan toptennis dacht bijna niemand. Bij de grotere verenigingen werd van alles georganiseerd. Er waren racket-trekavonden, waarbij leden van verschillend niveau elkaar konden treffen. Onderlinge wedstrijden ontwikkelden zich tot toernooien, die werden afgesloten met feestavonden opgeluisterd met 'schuifdeurencabaret' en dansmuziek. Er kwamen familiewedstrijden en – nog lastiger – echtparenwedstrijden: Hoe die af te ronden zonder echtelijke ruzies? Kinderen volgden groepslessen in jeugdclubs en konden vaak pas lid worden van een echte club als ze een acceptabel niveau hadden bereikt. De bestuursfuncties in tennisclubs golden als erebaantjes en ballotage was nog altijd de norm. Men was voorzichtig met het toelaten van nieuwe leden. Voor iedereen was het maar beter om mismatches uit de weg te gaan. In 1949 werd de tennisbond in de adelstand verheven; met het predicaat Koninklijk mocht hij zich nu KNLTB noemen.

Het gezellige clubleven was vooral te vinden bij grote clubs, met voldoende leden om een rijk programma te organiseren. Deze clubs kenden doorgaans ook een stabiel bestaan. In Amsterdam heersten Festina en DDV (nog steeds behorend tot de grootste clubs in het land, zie kader 6.1), in Hilversum 't Melkhuisje naast het Bussumse 't Spiegel. De oude Haarlemse LTV bleef actief, net als Victoria in Rotterdam. Den Haag bleef een echte tennisstad, met Leimonias, de Metselaars, Thor-RW en OTC. Bijna alle provinciehoofdsteden kenden dit soort clubs, maar er waren ook vele kleinere clubs. Ze werden opgericht om even later weer te verdwijnen en hadden vaak twintig tot vijftig leden. Zo huurde TV de Ballenmeppers op het Haagse tennispark de WW op dinsdag- en donderdagavond twee banen, maar op zaterdag en zondag de

gehele dag drie banen. De club telde ruim dertig leden. In 1961 kwam er een nieuw park in het nabijgelegen Mariahoeve en de club splitste zich vervolgens in tweeën na heftige discussies. Deze beslotenheid veranderde toen de welvaart in de jaren zestig toenam (Dahles, 1991). Waar het ledenaantal van de tennisbond na de oorlog circa 50.000 bedroeg, was dit getal verdrievoudigd aan het begin van de jaren zeventig. In 1969, zeventig jaar na de oprichting van de KNLTB, passeerde de bond de grens van de eerste 100.000 leden (en 649 clubs). Daarna ging het heel snel. De volgende 100.000 leden konden worden genoteerd in 1975, en daarna in 1977, 1979, 1981, 1986 en 1991 (zie tabel 1.1 en figuur 2.6). Al die nieuwe spelers hadden rackets en ballen nodig. Hiervan profiteerde vooral Hans van Dalsum. Hij had zichzelf tennis geleerd op een klein parkje in Den Haag, maar bleek zo talentvol dat hij gevraagd werd om voor Leimonias in de hoofdklasse uit te komen. Al snel werd hij nationaal kampioen. Hij moest daarnaast ook werken, want met tennis verdiende hij zo goed als niets. Gelukkig vond hij emplooi als manusje-van-alles bij de importeur van Dunlop-rackets, die op de METS-banen gevestigd was. Toen deze man overleed kon hij diens nering overnemen. Het zou hem geen windeieren leggen. Dunlop was verreweg het populairste merk in de groeiemarkt van het Nederlandse tennis.

Tabel 1.1 Ontwikkeling van het georganiseerde tennis in Nederland, 1914-2014

Jaar	Aantal leden	Aantal aangesloten verenigingen
1914	Ca. 4.000	62
1918	Ca. 8.000	399
1940	Ca. 35.000	350
1960	Ca. 50.000	460
1974	Ca. 155.000	820
2000	Ca. 700.000	1.800
2014	Ca. 605.000	1.700

Van Dalsum liet als zakenman zien dat een nieuwe tijd was aangebroken. Vanaf Tom Okkers eerste successen voorzag hij hem van een grote stapel Dunlop Maxply's. In 1968 bereikte Okker de finale van de US Open. Hij was net professional geworden en hoewel hij de finale verloor van Arthur Ashe, kreeg hij toch al het prijzengeld: Ashe was immers amateur. Dat jaar was in New York voor het eerst de strikte scheiding tussen professionals en amateurs opgeheven, in navolging van Wimbledon het jaar daarvoor. Maar alleen de allerbesten konden leven van tennis. Okker behaalde zijn tien enkelspeltitels en 78 dubbelspeltitels met Dunlop en Van Dalsum kon de rackets niet aanslepen. Tennis was in Nederland bezig aan een ware zegetocht. De aansprekende resultaten van Okker en wat later Betty Stöve, gekoppeld aan een welvaartstoename waardoor in de vrijetijdsbesteding nieuwe mogelijkheden ontstonden, zorgden voor een explosieve groei van het aantal tennisspelers.

1.5 Tennis wordt een volkssport

Voor de KNLTB was dit alles geen reden de professionalisering en internationalisering van het tennis te omarmen. Integendeel, het werd ervaren als een bedreiging voor de buitengewoon succesvolle clubcompetitie. Daarmee verwierf de KNLTB zijn leden en in weinig landen lag de participatiegraad van bondsleden in de bondscompetitie hoger dan in Nederland. De eredivisie vormde daarbij het vlaggenschip. Het belang om deze competitie te beschermen was voor de bond evident en toppers hadden de keuze: spelen in de eredivisie en geen buitenlandse toernooien, of toernooien spelen voor geld, maar uitsluiting van de competitie.

Een topspeelster als Marijke Schaar-Jansen – in 1972 nummer 22 op de wereldranglijst – werd van deze contractuele dwang het slachtoffer. Het werd haar dat jaar verboden deel te nemen aan het belangrijke toernooi van Rome – waarin ze als zesde geplaatst was – hoewel de competitie stillag tijdens Pinksteren, het tijdstip van het toernooi. De bond wilde weliswaar het Nederlandse tennis ontwikkelen, maar belemmerde daarin de eigen spelers. Dezelfde mentaliteit was zichtbaar in de benadering van een topspeler als Niek Fleury, die op aanraden van de bond het internationale circuit vermeed en fysiotherapeut werd.

Dit isolement werd slechts langzaam en met moeite doorbroken. Kampioenen als Fred Hemmes en Jan Hordijk bleven vooral in Nederland spelen. Achtvoudig kampioen Louk Sanders voltooide eerst zijn studie economie alvorens zich eind jaren zeventig aan het avontuur te wagen van de internationale toernooien. Grote resultaten kwamen hier niet uit voort, maar hij verrichtte pionierswerk waarvan in de jaren tachtig Huub van Boeckel en Michiel Schapers konden profiteren. In die tijd steeg het prijzengeld bij veel toernooien en werd de vraag of het de moeite waard was professional te worden makkelijker te beantwoorden. Spelers als Paul Haarhuis (kampioen in 1990) en Richard Krajicek (kampioen in 1991) twijfelden geen moment. Zij behoorden tot de zogenaamde Gouden Generatie, die grote titels behaalde (zie hoofdstuk 5).

In de context van de verzorgingsstaat, de invoering van de vrije zaterdag begin jaren zestig en de welvaartsgroei was tennis inmiddels een volkssport geworden. Het aantal beoefenaars is vanaf de jaren zeventig explosief gestegen, een groei die zich tot de eeuwwisseling doorzette. De HEMA bood een assortiment tennisartikelen aan en sponsorde Paul Haarhuis. De grote successen in de jaren negentig werden door een televisiepubliek van miljoenen bekeken. Op de tribunes maakte bedaardheid plaats voor een oranjemanie, aangejaagd door grote groepen studententennissers. Beeldbepalend was hun optreden in 1994 tijdens de kwartfinale in de Davis Cup tegen de Verenigde Staten, in een tijdelijk stadion op de Rotterdamse Müllerpier. Pete Sampras beklagde zich daar na zijn verliespartij tegen Richard Krajicek over de verbastering van zijn naam tot 'Pete Pampers', waarmee het publiek de zweetplekken achterop zijn grote broek bespotte.